

Norske studenter er i 1

På ti år er antall studenter ved Universitetscenteret på Svalbard fordoblet – men bare én av tre er fra Norge.

Studenter og forskning er blitt en viktig del av den norske tilstedeværelsen på Svalbard.

Men interessen fra norske studenter er langt fra slik myndighetene ønsker. Kunnskapsdepartementets målsetting er at halvparten av studentene skal være norske. Det målet kommer Universitetscenteret på Svalbard (Unis) lenger og lenger unna å nå. I høstsemesteret i år er bare 105 av de 349 studentene norske.

Viktig for norsk nærvær

I dag utgjør Unis 15-20 prosent av den norske tilstedeværelsen på Svalbard. Ennå er kulldriften klart viktigere. Men direktør Ole Arvid Misund (bildet) mener forskning og utdanning vil vokse betydelig.

– Vi er blitt en ganske avgjørende del av tilstedeværelsen. Forskning og utdanning vil bli enda viktigere.

Turisme også. Det bør være et oppgående samfunn her for å hevde suverenitet. Jeg regner med at Unis i løpet av 10 år har 900 studenter, 150 ansatte og et nytt byggetrinn, sier Misund.

Utkonkurreres

Antall norske studenter har økt, men på langt nær så mye som de ikke-nordiske. For hele 2014 har Unis nær 650 studenter, 30 prosent flere enn i fjor.

– Vi får veldig gode og motiverende studenter. Konkurransen er så stor at mange av de norske søkerne må vike for utenlandske med bedre karakterer. Regjeringen fokuserer på kvalitet i høyere utdanning. Det passer oss godt. Men vi skulle gjerne hatt flere norske.

All undervisning ved Unis foregår på engelsk, sier Misund.

– Dere ligger langt unna departementets mål, hva gjør dere med det?

– Vi samarbeider stadig bedre med universitetene på fastlandet, og jobber for å harmonisere kurstilbudet med deres. Det skal gjøre det lettere for norske studenter å velge kurs hos oss. For at tilbudet skal bli mer forutsigbart, har universitetene bedt om

kvoter. Vi oppsøker også universitetene og arrangerer møter med studenter og ansatte. Vi håper disse tiltakene fører til flere norske studenter ved Unis.

Internasjonalt

Også blant lærerne er nordmenn i klart mindretall. Bare 19 av de 61 fast vitenskapelig ansatte kommer fra Norge. I tillegg er 37 forskere tilknyttet Unis i deltidsstillinger. Senteret har årlig besøk av omkring 180 gjesteforelesere fra hele verden.

– Etter noen år her blir mange av de vitenskapelige headhunted til andre universiteter, sier Misund. I enkelte avdelinger har det vært utskiftninger på opptil 30 prosent av staben fra et år til et annet. Det er en utfordring å håndtere, synes direktøren:

– Staben er meget internasjonal, og det høye antallet gjesteforskere gjør at vi kan holde et høyt nivå på et bredere felt.

Lærer å klare seg

I forhold til et vanlig universitet er feltopphold en langt større del av utdanningen ved Unis. Alle studenter må gjennom et grundig sikkerhetskurs når de kommer til Svalbard.

– Vi er opptatt av sikkerhet. Studentene er mye ute, og i Arktis er marginene små. Vi har opplevd kritiske situasjoner der folk har falt i bresprekker, men har unngått alvorlige ulykker med personskader. Siden starten i 1993 har vi vært nødt til å skyte isbjørn bare én gang.

Direktøren mener Unis-studentene får med seg en spesiell kompetanse som arbeidsgivere setter stor pris på.

– De lærer å klare seg ute i vanskelige forhold og å passe på andre. Det gir en meget verdifull mestringsfølelse.

Forlengelse av fastlandet

Unis er et felles ansvar for universitetene i Fastlands-Norge. De «gamle» universitetene i Tromsø, Trondheim, Bergen og Oslo er i førerretet. Med fagfeltene arktisk biologi, teknologi, geologi og geofysikk fungerer Unis som fastlandsuniversitetenes arktiske institutt.

SVEIN INGE MELAND 951 98 688
svein.inge.meland@adresseavisen.no

Fordel med internasjonalt miljø

Longyearbyen: Finske Noora, svenske Maria og Franziska fra Tyskland liker at studentene kommer fra mange land.

– Oppholdet på Svalbard er del av min mastergrad ved Stockholms Universitet. Jeg liker meg godt her. Det er annerledes. Og jeg liker det internasjonale miljøet ved Unis.

– Vi er mye ute og får et veldig nært forhold til lærerne, sier Maria Hammerback. Når vi møter henne er hun ute på værstasjo-

nen i Adventdalen for å trene på værobservasjoner sammen med medstudentene Noora Haavisto og Franziska Hellmuth.

Liker kulde

– Jeg kom til Svalbard fordi venner anbefalte det. Noe sånt har vi ikke i Finland. Stedet er veldig spennende. Jeg studerer geofysikk og håper å finne ut hva jeg skal bli mens jeg er her, sier Noora.

Franziska liker at det er lite og familiært i Longyearbyen, og at hun bor så nær naturen.

– Her kan vi gå på tur midt på natten. Jeg er glad i kaldt klima.

Veilederen til de tre er Stephan Kral fra Tyskland. Han tar doktorgrad i meteorologi ved Universitetet i Bergen på studiet av arktisk klima.

Høyt nivå

Kral mener at nivået er veldig bra både på studenter og forskere ved Unis.

– Men studentene er på ulike stadier. Mange av de norske er yngre og kommer hit tidlig i studieløpet. Selv bor jeg i Ber-

Studentmagnet: Tyske Julian Wystyrk lar italienske Mario Placidi Spring ta styringen over hundespennet. Karene synes Svalbard er et paradys for naturguidestudenter som dem selv.

mindretall på Svalbard

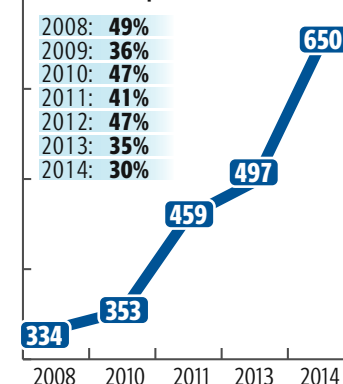
Het fremtid for Svalbard

● **Serie:** Isen smelter. Enorme snarveier til sjøs åpner seg. Olje- og gassvirksomheten kryper nordover, og Russland rustet opp. Interessen for nordområdene har aldri vært større. Og midt i det heteste området ligger Svalbard.

Dette er tredje del i en serie om Svalbard og Arktis. Første del sto 9. oktober, andre del 17. oktober.

Utenlandsk dominans

Andelen norske studenter i prosent

NTNU avgjørende

● **Longyearbyen:** Ifølge direktør Ole Arvid Misund var det Olav Rønning, professor i biologi fra Universitetet i Trondheim, som overbeviste daværende utdanningsminister Gudmund Hernes om at Longyearbyen måtte få en institusjon for høyere utdanning og forskning.

– NTNU har helt klart betydd mest for fremveksten av Unis. Vi har et tett og nært samarbeid med NTNU innen flere fagfelt, for eksempel innen arktisk teknologi, sier Misund.

Internasjonalt: Noora Haavisto, Maria Hammarbäck og Franziska Hellmuth er ute i Adventdalen for å trene på meteorologiske observasjoner sammen med veileder Stephan Kral.
Foto: JON INGEMUNDSEN / Stavanger Aftenblad

gen, og det er femte gangen jeg underviser her. Jeg elsker det.

Ikke eksotisk nok

– Svalbard er kanskje ikke eksotisk nok for norske studenter, tror Astrid Horge Glindø og Magnus Isaksen.

Hawaii, Bali, Australia. Mange lar seg friste av varme og eksotiske steder for å tilbringe utvekslingsperioden, mener de to Svalbard-studentene.

– De som vil oppleve villmark velger kanskje heller Canada, for å oppleve en annen kultur

enn den norske, sier Isaksen. Han studerer meteorologi ved Universitetet i Oslo. Både han og Astrid Horge Glindø synes det er spennende med det internasjonale miljøet ved Unis.

– Vi jobber på engelsk hele tiden. De utenlandske studentene er gjennomsnittlig eldre enn oss. Folk har veldig ulik bakgrunn. Jeg synes flere norske burde søke. Jeg dro hit etter å ha hørt om hvor fantastisk det er her. Det er en helt annen måte å arbeide på, med masse feltarbeid. Terskelen for å dra på tur er

lav, sier Astrid Horge Glindø fra Fredrikstad.

– Typisk for dem som kommer hit er at de er glad i vinter, ski og snøscooter, sier Bård Blæsterdalen (bildet), som har studert fysikk ved NTNU og har brukt to av de fem årene på Svalbard.

– Den akademiske kvaliteten her er god, små grupper og god oppfølging, sier Blæsterdalen, som har havis som spesialitet.

Ikke eksotisk nok: Svalbard er kanskje ikke eksotisk nok for norske studenter, tror Astrid Horge Glindø og Magnus Isaksen. Førsteamanuensis Marius Jonassen (bak) fra Universitetet i Bergen synes tiden på Svalbard var det beste i studietiden.